

Innst. S. nr. 266

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

St.prp. nr. 71 (2004-2005)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Island og Norges deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Gjennom EØS-avtalen og Schengen-avtalen deltar Norge i et europeisk område med fri bevegelse for personer og avskaffelse av personkontroll ved de indre grensene mellom medlemsstatene. Som motstykke til dette, forutsetter Schengen-regelverket at medlemsstatene skal sørge for forsvarlig kontroll og overvåking av de ytre grenser mot tredjeland. Utøvelsen av den ytre grensekontrollen er fullt ut et nasjonalt ansvar.

EUs regelverk for kontroll av de ytre grenser er en del av Schengen-regelverket. Mens utviklingen av nytt regelverk finner sted i arbeidsgrupper under EUs råd, har det praktiske samarbeidet om den ytre grensekontrollen foregått innenfor Den felles enhet ("Common Unit"), som består av medlemsstatenes grense- og politisjefer. Norge deltar aktivt både i utviklingen av regelverket og i det praktiske samarbeidet om grensekontrollen. Schengen-samarbeidet er nærmere beskrevet i St.prp. nr. 50 (1998-1999), jf. St.prp. nr. 42 (1996-97).

Det er etter Regjeringens syn i felles interesse at forvaltningen av Schengen-området yttergrenser blir betryggende ivaretatt. Ved at den enkelte medlemsstat har ansvar for å overvåke og kontrollere sin del av Schengen-området yttergrense, skapes en gjensidig og solidarisk forpliktelse for en effektiv og forsvarlig kon-

troll med de ytre grenser. Dette er viktig for alle Schengen-land, uavhengig av geografisk beliggenhet.

Erfaringene fra Den felles enhet har vist behovet for en fastere og mer sentralisert organisering av overvåkingen og kontrollen med de ytre grenser. Bl.a. er det behov for bedre analyser av trusselbildet samt bedre organisering av forskning, opplæring og evalueringsarbeidet.

I proposisjonen inviteres Stortinget til å gi sitt samtykke til at Norge godtar innholdet i rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU (grensekontrollbyrået) som er en videreutvikling av Schengen-regelverket. Videre inviteres Stortinget til å gi samtykke til at Norge inngår en avtale som angir de nærmere vilkårene for vår deltakelse i EUs grensekontrollbyrå. Stortingets anmodning skjer på grunnlag av Grunnloven § 26, annet ledd, fordi norsk deltakelse i grensekontrollbyrået forutsetter årlige økonomiske bidrag, jf. kapittel 6 om økonomiske konsekvenser.

Det kreves ikke lov- eller forskriftsendringer for at Norge kan delta i grensekontrollbyrået.

En uoffisiell norsk oversettelse av forordningen og avtalen følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Haakon Blankenborg, lederen Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg og Gunhild Øyangen, fra Høyre, Julie Christiansen, Inge Lønning, Oddvard Nilsen og Finn Martin Vallersnes, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund og Christopher Stensaker, fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen og Bjørn Jacobsen, fra Kristelig Folkeparti, Sigmund Kroslid og Lars Rise, og fra Senterpartiet, Åslaug Haga, viser til proposisjonen

og spesielt EU-utvidelsen 1. mai 2004 som gjør det nødvendig å effektivisere koordineringen av medlemsstatenes operative arbeid knyttet til kontroll og overvåking av EUs ytre grenser. Komiteen merker seg at opprettelsen av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grenser skal støtte medlemsstatene i situasjoner der det er behov for teknisk eller operativ bistand ved yttergrensen. Komiteen mener det er positivt at byrået også skal tilby opplæring av nasjonalt personell med ansvar for grensekontroll. Komiteen tar i betraktning at Norge er knyttet til Schengen-systemet og anser det for å være av stor betydning at Norge kan delta i byråets styre og øvrige aktiviteter fra starten av. Komiteen vil her vise til forordningens artikkel 21 nr. 3 som sier at Norge skal være representert i byråets styre og for øvrig delta i byråets virksomhet. Komiteen merker seg at etableringen av et EU-byrå er en nyskaping under Schengen-regelverket.

Komiteen vil videre vise til forhandlingene som ledet frem til avtalene. Et av de viktigste spørsmålene var om Norge og Island kunne stemme i byråets styre. Komiteen er tilfreds med at Norge og Island fikk begrenset stemmerett i operative spørsmål vedrørende fellesoperasjoner og pilotprosjekter, forvaltning av teknisk utstyr, støtte til medlemsstater og organisering av felles returer. Komiteen merker seg i denne sammenheng at selv om Norge og Island ikke fikk full stemmerett i alle operative spørsmål, er det første gang at tredjeland har fått stemmerett i et EU-byrå.

Komiteen merker seg at Norges utgifter til byråets driftskostnader skal beregnes i henhold til den fordelingsnøkkel som er fastsatt i Schengen-avtalens artikkel 12 nr. 1, siste ledd, og som for tiden utgjør 2.128 pst. Basert på byråets budsjett for 2006, som er byråets

første hele driftsår, vil Norges andel i henhold til avtalen utgjøre om lag 1,7 mill. kroner. I tillegg kommer utgifter til deltakelse i styremøter og utgifter til en eventuell norsk ekspert i byrået.

Komiteen vil fremheve at norsk deltakelse i dette byrået vil gi oss innflytelse på hvordan grensekontrollen i Europa skal utøves, blant annet i det sørlige og østlige Europa, noe som igjen vil påvirke den ulovlige innvandringen til Norge.

Komiteen tilrår derfor at Norge godtar innholdet i rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU, samt en videreutvikling av Schengen-regelverket. Komiteen tilrår også at Norge inngår en avtale mellom Norge, Island og EU om Norges og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i 1) godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2007/2004 om opprettelse av et europeisk byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU) og 2) inngåelse av avtale om Island og Norges deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemsstatene i EU.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 9. juni 2005

Thorbjørn Jagland
leder

Inge Lønning
ordfører